

λέγει, ότι ἐπλήρωσε πρὸς τὸν Ἑγγελλον 5,000 ταλλήρων διὰ τὸ ὠρολόγιον τοῦτο, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἐντολὴν πρὸς κατασκευὴν ἑτέρου πολὺ μεγαλειτέρου, ἀξίας 50,000 ταλλήρων. Ὁ Ἑγγελοῦ οὐδέποτε εἶδε τὸ ἐν Στρασβούργῳ ὠρολόγιον διότι, τῶνόντι πολλὰ ὀλίγον κόσμον περιηγήθη, ὥς μὴ διανύσας πλείονα τῶν 200 μιλίων πέραν τῆς οἰκίας του κατὰ διαφόρους καιροὺς.

Τὸ ὠρολόγιον τοῦτο ἔχει ὕψος ἑνδεκα ποδῶν. Καὶ πρὸς μὲν τὴν βᾶσιν τὸ πλάτος αὐτοῦ εἶναι τεσσάρων περίπου ποδῶν πρὸς δὲ τὴν κορυφὴν δύο περίπου. Κατὰ τὴν βᾶσιν ἔχει περὶ τοὺς τρεῖς πόδας βάθος, βαθμυδὸν δὲ ὀλιγώτερον πρὸς τὴν κορυφὴν. Ὁ χρωματισμὸς αὐτοῦ εἶναι βαθύραιος καὶ χρυσοῦς. Τὸ ἐν Στρασβούργῳ ὠρολόγιον ἔχει τριάκοντα ποδῶν ὕψος, ὁ μηχανισμὸς του ὅμως δὲν εἶναι τοσούτω περίπλοκος, οὔτε ἔχει τοσαύτας εἰκόνας ὡς τὸ ἐν Ἀζλετῶνι ὠρολόγιον. Αἱ εἰκόνες τοῦ Στρασβουργίου ὠρολογίου εἰσὶ περὶ τοὺς τρεῖς πόδας ὕψηλαί, αἱ δὲ τοῦ ἀμερικανικοῦ περὶ τοὺς ἑννέκ δακτύλους. Ἡ θῆα δὲ τοῦ τελευταίου τούτου, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν καθημερινῶν του ἐκθέσεων εἶναι μᾶλλον εἰς ἑξῆς, ἢ ἡ τοῦ ἐν Στρασβούργῳ ὠρολογίου.

Τὸ Ἑγγέλιον ὠρολόγιον παραστᾷ ἐπὶ τῆς κορυφῆς Ἀποστολικὴν πομπήν, τοιαύτην, τὸν Χριστὸν περικεκολλημένον ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, τὰς τρεῖς Μαρίας, εἰκόνα τῆς Δικαιοσύνης, ἢ χρυσοῦν ἀλέκτορα, ὅστις φωνεῖ κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Πέτρου. Πρὸ 3 λεπτῶν τῆς ὥρας (οἰανδῆποτε ἐκ τῶν εικοσιτεσσάρων) μηχανικὸν τι ὄργανον ἐξ αὐλῶν ἔσθθεν τοῦ ὠρολογίου παίζει ὕμνον τινὰ ἢ τι ἀντίφωνον. Ἐχει δὲ πέντε μελωδήματα. Τότε δὲ κώδωνες ἤχουσι, καὶ ἀφοῦ σημεῖον ἢ ὥρα εὐθὺς ἀρχεται ἡ Ἀποστολικὴ πομπή. Ἐν τῇ πρώτῃ ἀνοίχονται θυρόφυλλα καὶ ἰδοὺ ἡ εἰκὼν τοῦ Ἰακώβου ἐμφανίζεται. Ἀλλὰ πάλιν θυρόφυλλα ἀνοίχονται πρὸς τὰ ἀριστερά, οἱ δὲ Ἀπόστολοι προβαίνουσι βραδέως ἀκολουθούμεντοι ἀλλήλους. Ἀμα δὲ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει αὐτῶν καὶ τοῦ Ἰησοῦ οἱ Ἀπόστολοι στρέφουσι πρὸς αὐτόν, ὅτι· τοὺς χαιρετᾷ, καὶ διερχόμενοι ἐκείθεν ἐν τάξει εἰσέρχονται πάλιν εἰς ἄλλην θύραν πρὸς τὰ δεξιὰ. Παύσαντες δὲ τοῦ Πέτρου ἀναφαίνεται ἐκ τοῦ παραθύρου ὁ Σατανᾶς πειράζων αὐτόν. Πεντάκις παρουσιάζεται ὁ διάβολος, καὶ ὅταν διαβαίνει ὁ Πέτρος ἀρνούμενος τὸν Χριστόν, ὁ ἀλέκτωρ τινάσσει τὰς πτέρυγας του κράζει. Τοῦ δὲ Ἰουδᾶ ἐμφανιζομένου, ὁ Σατανᾶς κατέρχεται τοῦ παραθύρου ἢ παρακολουθεῖ τὸν Ἰουδαν μακρόθεν τῆς συνοδίας, καὶ ἔπειτα ἐπιστρέψας ἀναβαίνει εἰς τὴν θῆσιν του, ἵνα παρατηρῇ τὸν Ἰουδαν, φαινόμενον ἑκατέρωθεν. Τὸ ἱερογραφικὸν τοῦτο μάθημα εἰκονίζεται μεγαλοπρεπῶς τῶν εἰκόνων γεγλυμμένων καὶ χρωματισμένων κατὰ τινὰ ἀρχαιοτάτην καὶ πιστὴν εἰκόνα. Ἀφοῦ ἡ συνοδία διέβη, ὁ Ἰησοῦς καὶ αἱ τρεῖς Μαρίας γίνονται ἄφαντοι καὶ αἱ θύραι κλείουσι. Ἡ σκηνὴ αὕτη δύναται νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἐπτάκις τῆς ὥρας ἐν ἀνάγκῃ, ἢ δὲ φυσικὴ τοῦ ὠρολογίου κίνησις παριστᾷ αὐτὴν τετράκις τῆς ὥρας, ἐνῷ ἡ ἐν Στρασβούρ-

γω πομπὴ γίνεται ἀπαξ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν δωδεκάτην.

Κάτωθεν τῆς θύρας ὅπου παρίσταται ἡ θρησκευτικὴ πομπὴ ἐν τῷ Ἑγγελίῳ ὠρολόγιῳ, εἶναι ἡ πλῆξ αὐτοῦ περὶ τοὺς δεκατρεῖς δακτύλους διάμετρον ἔχουσα. Πρὸς τὰ δεξιὰ εἰκονίζεται ὁ Καὶρὸς» κρατῶν ἀμμορολόγιον. Ὑπεράνω αὐτοῦ εἶναι παράθυρον, ἐν ᾧ φαίνονται εἰκόνες παριστῶσαι τὴν Νεότητα, τὴν ἀνδρικὴν Ἠλικίαν, καὶ τὸ Γῆρας. Πρὸς δὲ τὰ ἀριστερά τῆς πλακὸς ἴσταται σκελετὸς τὸν θάνατον παριστῶν.

Ὅταν ὁ λεπτοδείκτης πλησιάσῃ εἰς τὸ πρῶτον τέταρτον, ὁ πκτήρ Χρόνος ἀνατρέπει τὸ ἀμμορολόγιόν του καὶ κρούει κώδωνά τινα διὰ τοῦ δρεπάνου του, ἐνῷ ἔσθθεν ἕτερος κώδων ἀνταπεκρίνεται· πάραυτα δὲ τότε ἐμφανίζεται ἡ Νηπιότης. Προσεγγίζοντες δὲ τοῦ λεπτοδείκτου εἰς τὸ δεύτερον τέταρτον ἢ τὴν ἡμίσειαν ὥραν, τότε ἀκούονται ἤχοι δύο κωδῶνων, ἡ δὲ Νεότης ἐμφανίζεται καὶ τὸ ὄργανον παίζει ὕμνον τινὰ ἱερὸν· ἔπειτα ὁ πατήρ Χρόνος κρούει δις καὶ ἀνατρέπει τὸ ἀμμορολόγιον, ἀνταποκρινόμενος ἔσθθεν δύο κωδῶνων. Μετὰ ἐν λεπτὸν τῆς ὥρας ἀρμονία κωδῶνων ἀκούεται, διπλωτὴ δὲ τις θύρα ἀνοίγει εἰς τὴν ἄνω στοάν, ἄλλη δὲ ἐπίσης πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς αὐλῆς, ἐνῷ προβαίνει ὁ Σωτὴρ, καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ἀπόστολοι ἐξέρχονται ἐν τάξει. Τὸ ὠρολόγιον δεικνύει ὁσαύτως τὰς φάσεις τῆς σελήνης, τὰς παλλιρρόας, τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, τὰς ἡμέρας, τὰς χρονολογίας, καὶ τὰ σημεῖα τοῦ ζωδιακοῦ· ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς, στρατιώτης ἐν πανοπλίᾳ διαρκῶς φρουρεῖ, βαδίζων ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν. Προχωροῦσης τῆς ὥρας, ἡ Ἀνδρική ἡλικία, τὸ Γῆρας, καὶ ὁ θάνατος λαμβάνουσι μέρος εἰς τὸ πανόραμα. Εἶναι θαυμάσιον ἔργον εὐφύας, καὶ ἄξιον πάσης ἐκτιμήσεως.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΖΩΑ.

ΚΕΦ. ΚΑ'. — Η ΧΕΙΡ.

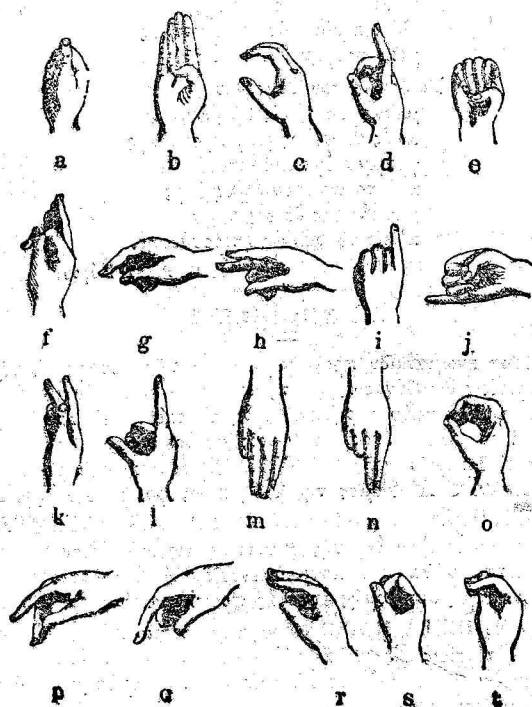
Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ μόνον ζῶον τὸ ἔχον χεῖρα. Ὁ πῆθις· ἔχει τι ὅμοιον πρὸς χεῖρα· ἀλλὰ ἐάν τὸν παρατηρήσῃτε ἐχόμενον τῶν προχρμάτων, θά ἴδῃτε πόσον ἀδεξίως τοῦτο πράττει.

Ἡ χεῖρ εἶναι θαυμάσιον ὄργανον ἢ μηχανισμὸς.

Ἰδωμεν τινὰ ἐκ τῶν ὧν ἡ χεῖρ κατεργάζεται. Ἰδετε τὸν σιδηρουργὸν κινουντα τὴν βαρεῖαν σφύραν· πόσον ἰσχυρῶς ἡ χεῖρ του δρᾷται τοῦ βραχίονος τῆς σφύρας! Οἱ αὐτοὶ δάκτυλοι, οἱ τοσούτον ἰσχυρῶς ἐχόμενοι τῆς σφύρας, καὶ τὴν βαρεῖαν ταύτην ἐργασίαν ποιοῦντες δύνανται νὰ γυμνασθῶσιν εἰς ἐπιτέλεσιν ἔργου ἐλαφροτάτου καὶ λεπτοτάτου. Κρατοῦσι τὴν γραφίδα καὶ γράφουσιν· δύνανται νὰ κινῶσι τὴν σμίλιν τοῦ χαρακτοῦ, καὶ νὰ ποιῶσι τὰς λεπτὰς ἐκείνας γραμμὰς τὰς ὁποίας πολλάκις βλέπομεν.

Ἐν ταῖς παρὰ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευαζομέναις μηχαναῖς δὲν ὑπάρχει τοιαύτη μετατροπὴ ἀπὸ τῆς βαρείας ἐργασίας εἰς τὴν λεπτὴν. Οὐδεὶς ἀνθρώπος κατεκτείνετο ποτὲ μηχανὴν δυναμένην νὰ σύρῃ μέγα σχοινίον ἀμέσως δὲ νὰ σύρῃ λεπτὴν κλωστήν, καὶ νὰ πράττῃ τὸ ἐν μετὰ τῆς αὐτῆς ἀκριβείας ὡς τὸ ἕτερον. Ἀλλ' ἡ θαυμασία μηχανή, ἡ χεὶρ, πράττει τοῦτο.

Ἡ διαφορὰ ἐν τῷ ἔργῳ τῆς χειρὸς δὲν καίται ἀπλῶς ἐν τῇ χονδρότητι καὶ λεπτότητι. Δύναται νὰ πράξῃ πλείστα διάφορα εἶδη ἀσκήμου ἐργασίας καὶ πολλὰ ὥραιας ἐργασίας. Ἡ χεὶρ ἐργάζεται διαφόρως εἰς διάφορα πράγματα. Ἰδέτε πόσον διαφόρως χειρίζεται σχοινίον, σφύραν, ἀξίνην, μάχαιραν, πειρόνιον κλ. Κρατεῖ διαφόρως ταῦτα ὅπως τὰ κινῇ. Ἰδέτε πόσον διαφόρως οἱ δάκτυλοι τίθενται ὅταν τις παίξει ὄργανόν τι. Δύνασθε νὰ ἴδῃτε ὅποιαν ποικιλίαν σχημάτων ἡ χεὶρ δεῖκνυε ἐὰν παρατηρήσῃτε κοφάλαλον λαλοῦντα διὰ τῶν δακτύλων του. Παρατίθεμεν κατωτέρω εἰκόνας τῶν διαφορῶν τρόπων καθ' οὓς τὰ γράμματα γίνονται.

Ἀλλ' ἡ χεὶρ δὲν εἶναι ἀπλῶς μηχανή, ἐκτελοῦσα μεγάλας κινήσεις· εἶναι καὶ ὄργανον δι' οὗ ὁ νοῦς ἀπτεται τῶν πραγμάτων. Οὕτως ὁ τυφλὸς ἀναγινώσκει διὰ τῶν δακτύλων. Ἐνῷ δὲ ἡ χεὶρ ἐκτελεῖ τὰς διαφορὰς αὐτῆς κινήσεις ὡς μηχανή, γενικῶς ὁδηγεῖται πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς αἰσθήσεως τῆς ἀφῆς. Ἐὰν ἡ χεὶρ δὲν εἴχεν αἰσθήσιν ἐν αὐτῇ, δὲν θά ἠδύνατο νὰ ἐκτελῇ πολλὰς ἐργασίας, ὡς τὴν τῆς κομβώσεως καὶ οὐδόπως ἠδύνατο νὰ τὴν κατορθώσῃ, ἐὰν δὲν ὠδηγεῖτο πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν. Τὰ νεῦρα τῶν ὀφθαλμῶν θὰ ἀντικαθίστων τὰ νεῦρα τῶν δακτύλων,

ὡς ἐν τῇ ἀναγνώσει τοῦ τυφλοῦ τὰ νεῦρα τῶν δακτύλων ἀντικαθίστῳσι τὰ νεῦρα τῶν ὀφθαλμῶν. Ἀλλ' ὡς ἔχει τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι χρεῖα νὰ ἴδῃ τις τὰ δάκτυλα ἐνῷ κομβώνουσι, διότι ὁδηγοῦνται ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς αἰσθήσεως.

Ἰπῆρχε ποτὲ γυνὴ ἀπολέσασα τὴν χρῆσιν τοῦ ἐνὸς βραχίονος συγχρόνως δὲ καὶ τὴν αἰσθήσιν ἐν τῷ ἐτέρω. Εἶχε βρέφος· τὸ ἐκράτει διὰ τοῦ ἀναισθήτου βραχίονος διότι ἠδύνατο νὰ κινῇ τὰ νεῦρα τούτου· ἀλλ' εἶχε χρεῖαν νὰ παρατηρῇ αὐτὸ ἀδιακόπως. Ἐὰν ἐθεώρει ἀλλαχόσε, ὁ βραχίον θὰ ἔπαυε κρατῶν αὐτὸ καὶ τὸ βρέφος θὰ ἔπιπτε, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ἦτον ἐκεῖ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὰ νεῦρα τῶν ὀφθαλμῶν ἔπρεπε νὰ ἀντικαθίστῳσι τὰ νεῦρα τοῦ βραχίονος τὰ ὅποια ἦσαν ἀναισθητά.

Ἰδωμεν νῦν ποῖα εἰσὶ τὰ μέρη τῆς θαυμασίας ταύτης μηχανῆς. Ἐν τῇ χειρὶ καὶ τῷ βραχίονι ὑπάρχουσι τριάκοντα ὀστά, ὑπάρχουσι περὶ τοὺς πεντήκοντα μῦς ταῦτα δὲ πάντα συνδέονται μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου διὰ τῶν νεύρων. Διὰ τούτων ὁ νοῦς ποιεῖ τοὺς μῦς νὰ ἐκτελῶσι πάσας τὰς ποικίλας κινήσεις τῆς χειρὸς καὶ τῶν δακτύλων, εἴτα δὲ ἕτεραν νεῦρα λέγοντα εἰς τὸν νοῦν τί αἰσθάνονται ἐν οἰκώδηποτε μέρει τοῦ μηχανισμοῦ τούτου.

Ἐμνημονεύσαμεν ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ὀλίγα τῶν ὧσων διὰ τῆς χειρὸς γίνονται, ἀλλ' ἀπειράριθμα εἰσὶ τὰ διὰ ταύτης τελούμενα. Δύνασθε νὰ λάβῃτε ἰδέαν τινα τοῦ τοιοῦτου, κινουντες τὰς χεῖρας καὶ δακτύλους κατὰ πάντα τρόπον καὶ διεύθυνσιν. Ὁ ποὺς ἔχει ὀλίγα νὰ πράξῃ παραβαλλόμενα πρὸς τὴν πληθὺν τῶν διὰ τῆς χειρὸς γινομένων.

ΓΝΩΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΤΩΝ ΣΙΝΩΝ

Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ ἀγαθὸν τῶν ἄλλων ἤδη ἐξασφάλισε τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ.

Ὁ μαρὸς ποτὲ δὲν θαυμάζει ἑαυτὸν τοσοῦτον ὅσον ὅταν διέπραξῃ μωρίαν τινα.

Ἐν τῇ αὐλῇ οἱ ἄνθρωποι ἄδουσι διὰ νὰ πῶσι εἰς τὰς κώμας οἱ ἄνθρωποι πίνουνσι ὅπως ἄδουσι.

Οἱ πύργοι μετροῦνται ἐκ τῆς σκιᾶς των, καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἐξ ἐκείνων οἵτινες φθονοῦσιν αὐτούς.

Ὁ σκύλας ἐν τῇ ἀναπαύσει γαυγίζει κατὰ τῶν ψύλλων οἵτινες ἐνοχλοῦσιν αὐτόν, ἀλλ' ὁ σκύλος ὁ ἐν τῇ θήρᾳ δὲν τοὺς αἰσθάνεται.

Ὅταν οἱ ἄνδρες εἰσὶν ὁμοῦ ἀκούωσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ἀλλ' αἱ γυναῖκες καὶ αἱ κόραι θεωροῦσιν ἢ μίαν τὴν ἄλλην.

Ὁ εὐρίσκων ἡδονὴν ἐν τῷ ἐλαττωματί, καὶ πόνον ἐν τῇ ἀρετῇ, εἶναι νέηλος εἰς ἀμφότερα.

Ὁ συνεισὶς ἄνθρωπος δὲν καλεῖ περὶ ὧσων πράττει, ἀλλ' αὐτὸν πράττει περὶ οὗ νὰ μὴ δύνηται νὰ γίνῃ λόγος.

Πρέπει νὰ πράττωμεν ταχέως ὥστε δὲν δεῖται σπου-